

Uchwała Nr XVII/390/2000
Rady Miejskiej w Gliwicach
z 27 kwietnia 2000 roku.

w sprawie: zatwierdzenia sprawozdania merytorycznego z realizacji "Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 1999".

Działając na podstawie pkt. 3 Uchwały Nr IV/70/99 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 28.01.1999 r. w sprawie: zatwierdzenia "Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 1999" na wniosek Zarządu Miasta

Rada Miejska

uchwała:

1. Przyjąć sprawozdanie merytoryczne z realizacji "Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 1999" w brzmieniu wg załącznika do niniejszej uchwały.
2. Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Miasta Gliwice.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

(-) Przewodniczący
Rady Miejskiej w Gliwicach
Zdzisław Goliszewski

Załącznik

Sprawozdanie
z realizacji zadań prowadzonych w ramach Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadania były realizowane w 1999 r. na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Pełnomocnika Prezydenta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Zgodnie z głównymi założeniami Gminnego Programu, są to: profilaktyczna działalność wychowawczo-informacyjna, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu. Sprawozdanie przygotowano zgodnie z punktami zawartymi w Gminnym Programie.

Profilaktyczna działalność wychowawczo-informacyjna ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

1. Organizowanie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych:

- Przeprowadzono program profilaktyczny "Drugi Elementarz czyli Program siedmiu kroków"- Był on realizowany w okresie wiosenno-jesiennym, w klasach 6-8 szkół podstawowych i 1-2 szkół średnich przez wychowawców klas i pedagogów szkolnych (realizatorów) pod kierunkiem trzech instruktorów: mgr G. Bartoszek, mgr D. Król i mgr J. Pankiewicz. Przeprowadzono 52 realizacje (52 klasy), przeszkolono 28 realizatorów. Program objął swym zasięgiem 1284 uczniów. Program przeprowadzono w 29 placówkach oświatowo-wychowawczych gminy Gliwice: SP-12, SP-4, SP-11, SP-18, SP-34, SP-37, SP-8, SP-27, SP-1, SP-35, SP -1, Gimnazjum Nr 6, Gimnazjum Nr 4, ZSZ Specjalna, Gliwickie Centrum Edukacyjne, Zespół Szkół Ceramiczno-Elektrycznych, Zespół Szkół Budowlanych, LO nr V, LO nr I, LO nr IX, LO nr IV, Dom Dziecka nr 2, Zespół Szkół Zawodowych Samochodowych, LO Ewangelickiego Towarzystwa Edukacyjnego, Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych, Kuratorski Ośrodek Pracy z Młodzieżą. Program uzyskał wysoką ocenę pod względem merytorycznym dyrektorów szkół, pracowników pedagogicznych i samej młodzieży. W trakcie realizacji programu "Drugi Elementarz czyli program siedmiu kroków" przeprowadzono również zajęcia edukacyjne: dla rodziców. "Program profilaktyki domowej". (programem tym objęto 927 rodziców) oraz dla nauczycieli (1346).
- Zrealizowano program profilaktyczny "NOE"- Programem objęto 2049 uczniów szkół podstawowych i szkół średnich. Program przeprowadzono w następujących szkołach: SP-27, SP-5, II LO, III LO, IX LO, IV LO, ZSZ nr 2, ZSZ nr 2, Zespół Szkół Elektrycznych, ZSZ Samochodowa.
- Przeprowadzono program profilaktyczny "Debata" w SP- 40 i SP - 7, programem objęto 600 uczniów,
  - Przeszkolono 30-osobową grupę liderów młodzieżowych, z przeznaczeniem do prowadzenia zajęć w świetlicach socjoterapeutycznych.

Ogółem w kompleksowych programach profilaktycznych (nie należy mylić z prelekcjami) uczestniczyło 3963 uczniów szkół podstawowych i średnich.

2. Utrzymywanie działalności telefonu zaufania.

Telefon Zaufania funkcjonował pod numerem 988. Udzielono 10537 porad telefonicznych. Zespół Telefonu uczestniczył w szkoleniach własnych oraz w supervizjach, prowadzonych przez wieloletniego pracownika Wojewódzkiego Telefonu Zaufania.

3. Prowadzenie i organizowanie szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych, mających bezpośredni kontakt z osobami uzależnionymi:

- a) szkolenie dla przedstawicieli różnych placówek stykających się przypadkowo z uzależnionymi.

Szkolenia były organizowane przez Górnośląskie Stowarzyszenie "Familia" dla pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, funkcjonariuszy Policji, pielęgniarek szkolnych i środowiskowych. Szkolenia prowadzono metodą wykładowo-warsztatową i były poświęcone następującym problemom: przemoc w rodzinie, skuteczne formy pomocy osobie uzależnionej, obraz choroby alkoholowej, znaczenie profilaktyki oraz interwencji kryzysowej. Przeszkolono 142 osoby.

- b) szkolenie etatowych pracowników długofalowo pracujących z uzależnionymi.

Prowadzono 39 supervizji szkoleniowych dla pracowników w Schronisku im. św. Brata Alberta.

- c) szkolenie sprzedających alkohol

Przeprowadzono program profilaktyczny "Sesja interwencyjno-szkoleniowa dla właścicieli i personelu punktów sprzedaży napojów alkoholowych" Programem objęto 75 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Program ten wzbogacono o działania kontynuujące tj. wraz z Wydziałem Przedsiębiorstw Gospodarczych i Usług Komunalnych, Strażą Miejską i Policją w wyniku analizy punktów sprzedaży pod kątem podawania alkoholu nieletnim dokonano kolejnych kontroli. Skutkiem czego skierowano 2 wnioski o ukaranie łamiących prawo właścicieli sklepów cofnięciem koncesji.

4. Popularyzacja wiedzy nt. choroby alkoholowej:

- a) w szkołach rozprowadzono literaturę, promującą zdrowy styl życia i dotyczącą uzależnień.

- b) w minionym roku Gliwice współuczestniczyły w Śląskiej Kampanii Medialnej „Nie piję” organizowanej przez duszpasterza trzeźwości ks. Piotra Brząkalika z Chorzowa, dzięki czemu na przystankach autobusowych oraz na 5 bilboordach pojawiły się na 2 miesiące oświadczenia znanych osób „Nie piję”. Współuczestniczyliśmy również w ogólnopolskiej Kampanii Medialnej „Alkohol kradnie wolność” co spowodowało, iż w 3 szkołach zorganizowano debaty wśród uczniów nt. sprzedaży alkoholu nieletnim.

Zadania realizowane w ramach profilaktycznej działalności wychowawczo-informacyjnej były prowadzone zgodnie z założeniami współczesnej profilaktyki

Zajęcia prowadzono metodami aktywnymi, promowano zdrowy styl życia, uczestnicy mieli sposobność poznania różnych umiejętności psychologicznych, a także możliwość

wykorzystania ich w praktyce życia codziennego.

Ponadto w 1999 r. zainicjowano nowy zwyczaj zabawy bez alkoholu. Korzystając z faktu iż Komisja ds. Rodziny z Panem Przewodniczącym Rady Miejskiej zorganizowała Festyn Rodzinny w dniu 2.10.1999 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaproponowała „trzeźwość” jako hasło przewodnie i nie dopuszczenie Browarów do uczestniczenia w imprezie jako promowanie nowego stylu zabawy. Doświadczenie pokazało, iż jest to możliwe i zostało przyjęte z akceptacją społeczną.

W ramach ewaluacji działań profilaktyczno-informacyjnych oraz, analizy zagrożenia problemem alkoholowym w Gliwicach w roku 1999 zlecono monitoring stanu problemów alkoholowych - Ośrodkowi Badań Społecznych w Katowicach, a także przeprowadzono analizę własną ww. problemu – co stało się podstawą planowania działań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych na rok 2000

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Podstawową formą zwiększania dostępności terapeutycznej jest program terapii grupowej dla osób uzależnionych i ich rodzin. Program był realizowany przez cały rok w pomieszczeniach Poradni Leczenia Uzależnień przy CZPiLU w Gliwicach ul. Dębowa 5, poza godzinami jej funkcjonowania, tj. w godzinach popołudniowych od godz. 17⁰⁰. Program stanowił rozszerzenie działalności Poradni. Każdy pacjent otrzymał propozycję udziału w jednym z 6 programów terapii grupowej. Odbyło się 255 spotkań. W programie uczestniczyło 2535 pacjentów uzależnionych i ich rodzin. Zajęcia były prowadzone przez osoby o wysokich kwalifikacjach, z wieloletnim stażem pracy w lecznictwie odwykowym. Cieszyły się dużą frekwencją i zainteresowaniem. Program był prowadzony przez Górnośląskie Stowarzyszenie „Familia”. Regularnie w ramach działalności Poradni Leczenia Uzależnień prowadzone są następujące formy pomocy: psychoterapia indywidualna, konsultacje psychologiczno-medyczne, indywidualne programy profilaktyczne, farmakoterapia, poradnictwo dla rodzin i pomoc w przygotowaniu interwencji kryzysowych. W 1999 r. z usług Poradni skorzystało 1020 osób.

Dzięki gminnym pieniądząm w minionym roku wyposażono salę terapeutyczną oraz wyremontowano boisko przy Ośrodku Leczenia Uzależnień „Familia” w Gliwicach.

Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu oraz ich usuwanie

1. Podejmowanie czynności, zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu, przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- w 1999 r. wpłynęło 181 wniosków o objęcie leczeniem przymusowym, z czego 69 wniosków skierowano do Sądu Rejonowego celem zobowiązania do leczenia odwykowego. Przeprowadzono 171 wywiadów środowiskowych (wywiady są niezbędne przy rozpatrywaniu wniosków, przeprowadza je kurator zawodowy). Celem rozpatrzenia wniosków przeprowadzono 18 posiedzeń 3-osobowego zespołu motywująco-interwencyjnego (członkowie GKRPA), na które wzywano osoby objęte

postępowaniem o przymusowe leczenie odwykowe. Prowadzenie rozmów motywujących do leczenia odwykowego obniżyło ilość wniosków kierowanych do Sądu.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej:

- w 1999 r. w każdą sobotę od godz. 8⁰⁰ do godz. 13⁰⁰ oraz w pierwszy czwartek miesiąca od godz. 15³⁰ do godz. 20³⁰ w Klubie Abstynentów "Krokus" prawnik udzielał bezpłatnych porad rodzinom osób uzależnionych; z pomocy prawnika skorzystało 740 osób,
- w 1999 r. funkcjonował Punkt Pomocy Ofiarom Przemocy "Help" przy Pl. Inwalidów 14, czynny 4 godziny dziennie przez 5 dni w tygodniu (poniedziałki, środy godz. 11⁰⁰ - 15⁰⁰, wtorki, czwartki, godz. 15³⁰ - 19³⁰ w piątki godz. 10⁰⁰ - 14⁰⁰). Z porad udzielanych w Punkcie skorzystało ponad 800 osób,
- pomoc dzieciom z rodzin alkoholowych prowadzono w 1999 r. w świetlicach socjoterapeutycznych, w których realizowano zajęcia terapeutyczne oraz opiekuńczo-wychowawcze w godzinach popołudniowych. Funkcjonowały następujące świetlice socjoterapeutyczne: przy SP-11, SP-40, SP-36, SP-42. oraz świetlica socjoterapeutyczna "Łabędź" w Gliwicach-Łabędach. Udzielono również pomocy finansowej świetlicom Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i PCK.. Stałą pomocą terapeutyczną objęto 350 dzieci z rodzin patologicznych.
- w ramach Gminnego Programu wspierano działalność Klubu Abstynentów "Krokus" oraz grup samopomocowych. Z pomieszczeń klubowych (utrzymywanych w całości ze środków przeznaczonych na realizację zadań Gminnego Programu) korzystają 3 grupy Anonimowych Alkoholików, 1 grupa Al-Annon (dla rodzin) i 1 grupa Anonimowego Narkomana.

3. Zapobieganie skutkom nadużywania alkoholu.

Na wniosek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 1999 Policja zainicjowała akcję „Lejek” polegającą na przeprowadzeniu całościowej kontroli trzeźwości kierowców na zamkniętych doraźnie 2 głównych ulicach miasta, a mającą na celu wprowadzeniu w zwyczaj kontrolowania kierowców na przypadkowych ulicach. Wskutek tej akcji zatrzymano 3 prawa jazdy, 3 dowody rejestracyjne, oraz wystawiono 40 mandatów za wykroczenia, a kierowcy liczą się z niespodziewaną możliwością znalezienia się w sytuacji nieuniknionej kontroli trzeźwości.

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 19.03.1999 r. zrealizowano w całości

Główny nacisk położono na następujące cele:

- 1) eliminowanie zjawiska i przyczyn spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież,
- 2) zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnienia,
- 3) zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego (przemocy i zaniedbań),

- 4) promowanie zdrowego stylu życia,
- 5) promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 6) tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

Sprawozdanie sporządziła:

Ewa Golbik